

СТАНОВИЩЕ

Изготвил становището: проф. д-р Ваня Куздова Банабакова

Национален военен университет „Васил Левски“, Велико Търново

Автор на дисертационния труд: Надежда Димитрова Тодоровска

Тема на дисертационния труд: Застраховането при интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда

I. Общо представяне на дисертационния труд:

Представеният дисертационен труд разглежда актуална и значима за страната проблематика, свързана с необходимостта от търсене на адекватни решения за осигуряване и финансиране на здравно-социалните услуги в домашни условия.

Дисертационният труд е разработен в общ обем от 169 страници и включва увод, три глави, заключение, списък с използвана литература и три приложения.

Използваната литература при разработване на дисертационния труд включва 67 източника на български и английски език, които представляват публикации на водещи автори в областта в чужбина и у нас, законови и други документи и интернет източници.

С цел постигане на по-голяма нагледност на представените изследвания в дисертационния труд са включени фигури - 3 и таблици - 19.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

В увода е обоснована актуалността на темата, която се определя от наличието на следните предпоставки и проблеми: през последните години разходите за здравеопазване в България непрекъснато нарастват; преобладаващо е мнението, че качеството на предоставяните здравни услуги не е на необходимото ниво; основният разпределител на средствата за здравеопазване в страната е Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), чиято основна функция, обаче, е силно затруднена и резултата е увеличаване на хоспитализациите и нарастване на разходите; ефектът от отпусканите допълнително средства, основно за болнично лечение е недостатъчен; липса на добре развита децентрализирана доболнична здравна помощ и на достатъчен брой квалифицирани медицински кадри; застаряване на населението на страната; ниски доходи на по-голяма част от пенсионерите и други.

Актуалността и значимостта на настоящето изследване се определя от необходимостта от прилагане на нови подходи при организирането и финансирането на здравеопазването в България, насочени към улесняване достъпа до медицински услуги и повишаване на тяхното качеството.

Решаването на предизвикателствата и проблемите в тази насока налагат необходимостта от цялостно научно изследване с научноприложен характер. Такова изследване се явява представения дисертационен труд.

Съдържанието на дисертационния труд напълно отговаря на неговата тема.

Очертаните тенденции и проблеми в резултат на направеното изследване, както и липсата на масови научни разработки в областта определят актуалността и значимостта на темата и самата разработка на дисертационния труд.

Разработеният дисертационен труд е лично дело на Надежда Димитрова Тодоровска, тъй като тя изследва възможностите за подобряване на интегрираните здравно-социални услуги в страната в застрахователен аспект, което не е обект на масови научни изследвания от други автори.

Поставената задача пред дисертационния труд е амбициозна и много добре изпълнена. Темата на дисертационния труд е с новаторски характер, както и самата разработка. Това е едно от най-важните достойнства на труда, тъй като решението на актуални и сериозни проблеми като подобряването на интегрираните здравно-социални услуги в страната и улусняване на достъпа до тях трябва да се търси многоаспектно в разкриването действието на комплекс от фактори и предпоставки.

Прави впечатление стила на автора на дисертационния труд, който се отличава с научност на високо ниво и с яснота, точност и практическа приложимост.

Обектът, предмета, научноизследователската цел, задачи и теза на дисертационния труд са дефинирани точно и ясно.

При изследването на проблемите, изпълнението на поставените в дисертационния труд цел и задачи и доказване на научноизследователската теза са използвани редица съвременни научни подходи и методи като системен подход, аналитичен подход, проучване на трудовете на водещи в областта автори, проучване на добрите практики в световен мащаб и в страната, сравнителен анализ, критичен анализ, структурно-функционален анализ и други.

Направените актюерски изчисления се базират на официална статистическа информация, извлечена от публикации на НСИ. При изчисленията е използван специализиран софтуер – Microsoft Excell. Изпълнението на част от поставените задачи е осъществено на база предоставени данни от Българския червен кръст (БЧК) - организация с опит по отношение на предлагането на здравно-социални услуги в домашна среда.

Получените резултати показват, че поставените цел и научно-изследователски задачи са цялостно постигнати като първа глава решава първа, втора и трета научно-изследователски задачи, втора глава е решена с четвърта, пета и шеста научно-изследователски задачи, а трета глава решава седма и осма научно-изследователски задачи. Заложената теза е доказана на основата на задълбочени емпирични проучвания и анализи.

Обемът на дисертационният труд е оптимален, съобразно изискванията за такъв вид научен труд.

Изложението в дисертационния труд е последователно и логично. Авторът показва много добро владеене на терминологията по разглежданата проблематика и използва сериозен инструментариум от методи за проучване и анализ. Използвана е сериозна база от емпирични данни. Направени са задълбочени проучвания и интерпретиране на резултатите и са дадени иновативни предложения за подобряване на качеството на интегрираните здравно-социални услуги в страната и достъпа до тях с помощта на застраховането.

Авторефератът към дисертационния труд е разработен съобразно изискванията. Той е в обем от 36 страници и включва обосноваване на актуалността на разглежданата проблематика, структура на дисертационния труд, представяне на изследванията в отделните глави, задълбочени изводи, заключение, научните и научноприложни приноси и списък с публикациите по темата на дисертационния труд.

В автореферата вярно и точно са отразени основните научнотеоретични и изследователски постановки на дисертационния труд. В синтезиран вид са представени резултатите от статистическите анализи и направените предложения. Авторефератът коректно отразява научните и научноприложни резултати на дисертационния труд.

Авторът Надежда Димитрова Тодоровска е представила 4 самостоятелни научни публикации по темата на дисертационния труд. От представените публикации 2 са научни статии и 2 - научни доклади.

Представените публикации като брой и вид отговарят на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „Доктор“.

Научната публикации са лично дело на автора на дисертационния труд, тъй като отразяват основните научни и научно-приложни резултати на дисертационния труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

Приемам формулираните от автора на дисертационния труд приноси, но считам че при тяхното представяне е подходил скромно.

Представеният дисертационен труд е с ясно изразени **научни и научно-приложни приноси**.

Като най-значими се открояват следните **научни приноси**:

- На основата на научнотеоретичен, сравнителен и критичен анализ на водещите автори у нас и в чужбина, на концептуалните теоретични основи на интегрираните здравно-социални услуги е дефинирано понятието „Интегрирани здравно-социални услуги“ и е изяснена неговата същност и практико-приложна значимост.
- Дообогатена и доразвита е теорията за застраховането в теоретико-приложен аспект и е доказана значимостта на подходящи

застрахователни продукти за подобряване на качеството на здравно-социалните услуги и достъпа до тях.

Като най-значими се открояват следните **научноприложни приноси**.

- Доказана е необходимостта от въвеждане на интегрираните здравно-социални услуги и на тази основа е предложена организационна структура на център „Домашни грижи“ за предоставяне на тези услугите в домашна среда.
- Направена е оценка на социално-икономическите ефекти от масовото въвеждане на интегрираните здравно-социални услуги на основата на апробиран от Българския червен кръст модел за предлагане на здравно-социални услуги в домашна среда и сравнителен анализ на дейността и разходите на изградените от него центрове с тези на аналогични доставчици на подобни услуги.
- Очертано е мястото на застраховането като възможен начин за финансиране дейността на организационните структури, които предоставят здравно-социални услуги в домашна среда, с акцент дейността на центровете „Домашни грижи“.
- Разработен и апробиран е модел с изградена застрахователна тарифа на застраховка, чрез която е възможно да се финансира дейността на центровете „Домашни грижи“, предоставящи здравно-социални услуги в домашна среда.

Така формулираните приноси приемам като значими за науката и практиката. Те са резултат на последователната и целенасочена научноизследователска дейност на автора на дисертационния труд.

Най-важният приносен момент на настоящия дисертационен труд е предлагането и апробирането на застрахователния продукт „Рента срещу жилище“, който според изследванията на автора на дисертационния труд ще спомогне за решаването на много сериозни проблеми в страната, свързани с осигуряването на по-качествени интегрирани здравно-социални услуги в домашни условия и достъпа до тях.

На основата на задълбоченото запознаване с дисертационния труд, публикациите към него и научните разработки в тази област може да се направи извода, че научните и научно-приложни приноси на дисертационния труд са изцяло дело на автора.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Дисертационният труд отговаря на изискванията за такъв вид научен труд като критичните ми бележки към него се отнасят единствено до оптимизиране броя на научноизследователските задачи между 3 и 5 и необходимостта от формулиране на общи изводи и предложения в края на дисертационния труд.

Като пожелания и препоръка към бъдещата научноизследователска работа на автора са продължаване на изследванията по настоящата актуална и значима проблематика и да продължи да работи със същия ентузиазъм и

целеустременост. Препоръката ми е автора на дисертационния труд да публикува научните и научноприложните резултати от изследването и дадените препоръки и предложения под формата на монографичен труд, за да може да ги популяризира.

Въпрос: Правени ли са проучвания за това, дали ще има интерес от страна на потребителите за предлагания от автора застрахователен продукт „Рента срещу жилище“?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на тема „Застраховане при интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда“ представлява напълно завършен научен труд и съдържа задълбочени изследвания на поставените проблеми. Дисертационният труд на Надежда Димитрова Тодоровска отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав, Правилника за негово прилагане и минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“.

Давам положителна оценка на дисертационния труд на Надежда Димитрова Тодоровска на тема „Застраховане при интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда“ и предлагам на уважаемите членове на научното жури на Надежда Димитрова Тодоровска да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (застраховане)“.

01.08.2019 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Ваня Банабакова)